**СПРАВКА**

**ЗА ОТРАЗЯВАНЕ НА ПОСТЪПИЛИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ И СТАНОВИЩА ОТ ОБЩЕСТВЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ ПО**

**ПРОЕКТ НА НАРЕДБА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА НАРЕДБА № 1 ОТ 2007 г. ЗА ВОДЕНЕТО, СЪХРАНЯВАНЕТО И ДОСТЪПА ДО ТЪРГОВСКИЯ РЕГИСТЪР И ДО РЕГИСТЪРА НА ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ**

**В ПЕРИОДА 6 АВГУСТ – 8 СЕПТЕМВРИ 2026 Г.**

| № | **Дата и начин на постъпване на становището** (официално, по ел. поща, чрез Портала за обществени консултации и т.н.) | **Име на лице/наименование ЮЛ** | **Декларирани данни дали лицето действа от свое име или защитава позиция от името на друго лице/група лица** | **Предложения и становища** | **Приети/ неприети** | **Мотиви** |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **1.** | 15.08.2026 г. чрез Портала за обществени консултации | **Даниел Топалов** | ☒ Лицето действа от свое име<br>☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. | **I. Служебно генериране на метаданните, с които Агенцията вече разполага**<br>Четири от шестте метаданни по чл. 80а, ал. 1 вече са налични в информационната система на Агенцията по вписванията или произтичат от подавания акт: **наименование** на предприятието (т. 1), **идентификационен код** (т. 2), **категория** на предприятието по чл. 19 ЗСч (т. 3) и **икономически дейности** по КИД (т. 4). Изискването те да бъдат въвеждани наново от заявителя противоречи на принципа **„само веднъж“** и на **чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление**, според който административните органи не | Неприети. | **1.** Наличието на определени данни в информационната система на Агенцията по вписванията не води до необходимост от нормативно регламентиране на тяхното служебно генериране като метаданни към всяко конкретно подаване. Следва да се прави разграничение между данните, поддържани в регистрите, и метаданните, които следва да придружават конкретната информация при предоставянето ѝ за целите на европейската единна точка за достъп.<br>Предложението заявителят да може да „коригира“ служебно генерирани данни също не е целесъобразно, доколкото би |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | изискват от лицата данни, с които вече разполагат.<br>**ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** В чл. 80а да се създаде нова алинея:<br>*„Метаданните по ал. 1, т. 1 – 4 се генерират служебно от информационната система на търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел въз основа на вписаните обстоятелства. Заявителят ги потвърждава или коригира при подаването.“*<br>Мярката не изисква допълнителен ресурс — надграждането на системата и без това предстои съгласно раздел 5 от мотивите — и премахва риска от разминаване между вписаните обстоятелства и метаданните, подавани към ЕЕТД. | | могло да доведе до несъответствие между официалните данни в регистъра и метаданните, предоставяни към европейската единна точка за достъп.<br>Независимо от горното, предложението за автоматизирано попълване на наличните данни може да бъде реализирано като функционалност на информационната система, при възможност, без да е необходимо да се урежда изрично с настоящата наредба. |
| | | | | **2. Пълнота на метаданните спрямо Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338**<br>Шестте точки по чл. 80а, ал. 1 съответстват на елементите по член 7, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2023/2859. Техническите стандарти по Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338 обаче предвиждат и допълнителни описателни метаданни, необходими за функционирането на търсенето в ЕЕТД, сред които **отчетният период**, **датата на обявяване** и **езикът на документа**.<br>**ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** Моля вносителят изрично да провери дали посочените елементи са задължителни съгласно приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338 и при потвърждение да ги включи в изброяването по чл. 80а, ал. 1. И трите се съдържат в самия подаван акт и в данните на регистъра, поради което включването им **не създава допълнителна тежест**, а отсъствието им би довело до | Неприети. | **2.** Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338 урежда функционалностите на европейската единна точка за достъп, включително характеристиките на приложно-програмния интерфейс (ППИ), идентификационния код на правния субект, видовете информация, категориите на предприятията и характеристиките на секторите на икономическите дейности.<br>Допълнителните технически метаданни, към които се реферира в предложението, са уредени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1339 и са предназначени в значителна степен за техническия обмен и обработване на информацията от органите за събиране на данни. Член 5, параграф 1 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1339 установява задължение на органите за събиране на данни да предоставят на ЕЕТД съответните метаданни, а член 1, параграф 3, буква а) |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | непълна индексация на българските данни в ЕЕТД. | | изисква да се извършва автоматизирана проверка дали подадените данни са пълни и съответстват на спецификацията на метаданните по приложението.<br>Следователно следва да се направи разграничение между метаданните, които са задължителни за предоставяне на ЕЕТД от органа за събиране на данни, и тези, които по силата на приложимото секторно законодателство следва да бъдат предоставени от самия субект |
| | | | | **3. Препращането към „насоки на Европейската комисия“ и липсата на указания за формата**<br>Чл. 80а, ал. 2 предвижда, че допълнителни изисквания се определят *„с актовете по прилагането на Регламент (ЕС) 2023/2859 и с насоки на Европейската комисия“*. Насоките **не са правнообвързващ акт**, не се обнародват, не подлежат на задължителен превод на български език и могат да бъдат изменяни без публичност. Придаването им на нормативна сила чрез българска наредба не отговаря на изискването за яснота и точност по **чл. 9, ал. 1 от Закона за нормативните актове** и поставя задължените лица в положение да не могат да установят приложимото към тях изискване от официален източник.<br>Отделно, разграничението между **„формат за извличане на данни“** по член 2, точка 3 и **„машинночетим формат“** по член 2, точка 4 от Регламент (ЕС) 2023/2859 е съществено за задължените лица, но нито наредбата, нито мотивите указват в кои случаи се прилага всеки от двата. Тъй като става дума за понятия от регламент, тяхното | Неприети. | **3.** Не може да бъде споделено становището, че препращането към приложимите актове и технически насоки на равнището на Европейския съюз само по себе си създава нормативна несигурност.<br>Регламент (ЕС) 2023/2859 и актовете по неговото прилагане установяват европейската техническа рамка за функционирането на ЕЕТД. Тази рамка е динамична и съдържа технически изисквания, които могат да бъдат актуализирани на ниво Европейския съюз. Това е видно и от Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338, който предвижда възможност за необходимите промени и актуализации на API, включително такива, поискани от ЕОЦКП.<br>Поради това не е целесъобразно техническите изисквания, които произтичат от приложимото право на Европейския съюз, да бъдат изчерпателно възпроизвеждани в националната наредба. Подобен подход би създал риск от несъответствие между националната уредба и последващи изменения на европейските технически стандарти. |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | конкретизиране следва да стане чрез указания, а не чрез наредбата.<br>**ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** В чл. 80а, ал. 2 думите *„и с насоки на Европейската комисия“* да отпаднат, а в края на алинеята да се добави:<br>*„Агенцията по вписванията публикува и поддържа актуални на интернет страницата си приложимите технически спецификации, таксономии, указания за подаване и разяснение относно приложимия формат по член 2, точки 3 и 4 от Регламент (ЕС) 2023/2859, включително на български език, не по-късно от шест месеца преди датата по § 3.“*<br>Този подход следва утвърдената практика при въвеждането на **единния европейски електронен формат (ESEF)** по Делегиран регламент (ЕС) 2019/815, при която предварителното публикуване на таксономии, ръководство за отчитане и среда за проверка на съответствието се оказа решаващо за спазването на изискванията. | | Предложението Агенцията по вписванията да бъде задължена да публикува технически спецификации не по-късно от шест месеца преди определена дата също не може да бъде прието, тъй като техническите спецификации и сроковете за тяхното прилагане се определят в рамките на приложимата европейска нормативна и техническа рамка и не могат едностранно да бъдат предопределяни с национална подзаконова разпоредба |
| | | | | **4. Техническа валидация, тестова среда и последици при несъответствие**<br>Проектът не урежда какво се случва, ако подаденият файл не отговаря на изисквания формат или метаданните са непълни. При липса на изрична уредба съществува риск техническо несъответствие да бъде третирано като **неизвършено публикуване** по чл. 38, ал. 1 ЗСч, с произтичащата административнонаказателна отговорност — резултат непропорционален и неизискван от Регламент (ЕС) 2023/2859.<br>**ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** В чл. 80а да се създаде алинея:<br>*„При подаването информационната система извършва автоматична техническа проверка на формата и на метаданните и* | Неприети. | **4.** Съгласно член 5 от Регламент (ЕС) 2023/2859 органите за събиране на данни извършват автоматизирани технически проверки, включително относно използвания формат и наличието и пълнотата на необходимите метаданни. Съгласно чл. 5, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2023/2859 органите за събиране на данни отхвърлят информацията, която не отговаря на съответните изисквания. В следващата разпоредба е предвидено в разумен срок органите за събиране на данни да уведомяват субектите за отхвърлянето или премахването на информация и причините за това.<br>Поради това предложението изрично да се предвиди, че несъответствието на |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | *уведомява заявителя за установените несъответствия. Несъответствие на формата или на метаданните не е основание за отказ; на заявителя се дават указания по реда на чл. 22, ал. 5 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. При отстраняване на несъответствието в дадения срок обявяването се смята за извършено от датата на първоначалното заявяване и не се дължи нова такса.“*<br>Допълнително предлагам **в срок не по-късно от 10 юли 2027 г.** Агенцията по вписванията да осигури публично достъпна **тестова среда** за проверка на формата и метаданните преди началото на задължителното подаване. | | формата или метаданните „не е основание за отказ“ би било несъвместимо с пряко приложимата европейска уредба.<br>Не може да бъде прието и предложението обявяването да се счита за извършено от датата на първоначалното заявяване независимо от резултата от техническата валидация. Съгласно Регламент 2025/1339 предоставянето на информацията към ЕЕТД се извършва след преминаване на предвидените автоматизирани валидации. Предложението за задължително изграждане на отделна тестова среда също не е необходимо да бъде предмет на наредбата. Осигуряването на подходяща техническа среда за тестване е въпрос на техническата реализация на информационната система и при възможност, може да бъде осигурено от Агенцията в рамките на подготовката за прилагане на новата уредба |
| | | | | **5. Отбелязването за лични данни — чл. 80а, ал. 1, т. 6**<br>Задължението за отбелязване дали информацията съдържа лични данни е чувствително и потенциално разнопосочно прилагано. Нито наредбата, нито мотивите поясняват какви са **последиците** от положително отбелязване — отказ от обявяване, изискване за анонимизация или единствено сигнал към ЕЕТД по член 5 от Регламент (ЕС) 2023/2859. При липса на разяснение предприятията ще прилагат различни критерии, което ще компрометира качеството на метаданните.<br>**ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** Точка 6 да се допълни така:<br>*„6. отбелязване дали информацията съдържа лични данни; отбелязване се* | Неприети. | **5.** Необходимостта от съобразяване на режима с правилата за защита на личните данни е отчетена в приложимата европейска уредба. Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338 изрично предвижда, че при обработването на лични данни във връзка с предоставянето на информация чрез ЕЕТД ЕОЦКП и органите за събиране на данни осигуряват съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и Регламент (ЕС) 2018/1725.<br>Предложеното изрично правило в ал. 2, че отбелязването по т. 6 не може да бъде основание за отказ, би било прекалено широко и би могло да влезе в противоречие с режима на автоматизираните технически валидации. Наличието на лични данни само по себе си |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | *извършва и когато информацията не съдържа такива данни.“*<br>В ал. 2 да се добави:<br>*„Отбелязването по ал. 1, т. 6 служи за прилагане на член 5 от Регламент (ЕС) 2023/2859 и на Регламент (ЕС) 2016/679 и не е основание за отказ от обявяване. Агенцията по вписванията публикува указания относно преценката кога информацията по чл. 38, ал. 16 от Закона за счетоводството съдържа лични данни.“* | | не следва да се третира като основание за отказ; основание за отказ може да възникне при несъответствие на подаването или метаданните с приложимите изисквания, поради това не може предварително да се изключат последиците от установено несъответствие на метаданните или от неизпълнение на приложимите *технически изисквания.* |
| | | | | **6. Неопределен кръг на адресатите по § 2 и чл. 80а, ал. 3**<br>Параграф 2 задължава *„лицата по чл. 80а, ал. 3“* да се снабдят с идентификационен код до 9 януари 2028 г. Алинея 3 обаче определя кръга чрез сегашно причастие — *„предприятията, предоставящи информация по чл. 38, ал. 16“* — а такова предоставяне започва **едва от 10 януари 2028 г.** съгласно § 3. До тази дата адресатите на задължението формално не са определяеми, което прави преходната норма правно несигурна.<br>**ПРЕДЛОЖЕНИЕ:**<br>В **чл. 80а, ал. 3** думите *„предоставящи информация по чл. 38, ал. 16 от Закона за счетоводството“* да се заменят с *„по чл. 41, 51 и 52б от Закона за счетоводството“*.<br>**§ 2** да се измени така: *„В срок до 9 януари 2028 г. предприятията по чл. 41, 51 и 52б от Закона за счетоводството, които не притежават идентификационен код на правния субект, отговарящ на изискванията на член 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338, са длъжни да получат такъв.“* | Неприети. | **6.** Не може да бъде споделено становището, че адресатите на преходната разпоредба са неопределяеми поради обстоятелството, че задължението за предоставяне на информация чрез ЕЕТД започва да се прилага от бъдеща дата. Функцията на преходната разпоредба е именно да установи действията, които следва да бъдат извършени преди началото на прилагането на основното задължение. Поради това е допустимо тя да определя адресатите чрез препращане към лицата, които попадат в приложното поле на основната разпоредба.<br>Към момента на изпълнение на задължението кръгът на предприятията може да бъде установен въз основа на действащата разпоредба на чл. 38, ал. 16 от Закона за счетоводството.<br>Предложението за самостоятелно изброяване на чл. 41, 51 и 52б ЗСч не е целесъобразно, тъй като би дублирало законовата уредба и би могло да доведе до несъответствие при последващо изменение на закона. |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | **7. Непълен разчет на разходите и липса на информационна мярка относно идентификационния код**<br>Раздел 5 от мотивите констатира, че *„не са необходими допълнителни средства“*. Това е вярно **единствено за държавния бюджет**. Проектът създава пряк паричен разход за частни субекти: получаването и годишното поддържане на идентификационен код на правния субект е **платена услуга**, предоставяна от акредитирани оператори (LOU) под надзора на GLEIF, с първоначална и повтаряща се годишна такса. Мотивите не съдържат нито оценка на броя засегнати предприятия, нито разчет на разхода, което не отговаря на **чл. 28, ал. 2, т. 3 от Закона за нормативните актове**.<br>**ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** Раздел 5 от мотивите да бъде допълнен с приблизителен брой на предприятията по чл. 41, 51 и 52б ЗСч, с ориентировъчен разчет на първоначалните и годишните разходи за идентификационен код и с уточнение каква част от тях вече притежават такъв код по силата на други изисквания на правото на Съюза. Допълнително предлагам **в тримесечен срок от обнародването** Агенцията по вписванията да публикува практическо указание с информация за реда за получаване на идентификационен код и за акредитираните издатели в Европейския съюз**.** | Неприети. | **7.** Разходите за придобиване и поддържане на идентификационен код на правния субект не представляват разход, произтичащ самостоятелно от проекта на наредбата. Задължението за използване на идентификационен код на правния субект и техническите изисквания към него произтичат от приложимата уредба на Европейския съюз. Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338 предвижда използването на ISO 17442 Legal Entity Identifier и определя изискванията към идентификатора.<br>Размерът на таксите, начислявани от отделните акредитирани издатели, не се определя с проекта и не представлява нормативно фиксиран разход. Тези такси зависят от условията на конкретния доставчик.<br>Поради това включването в мотивите на ориентировъчен размер на пазарните такси на отделните издатели не е необходимо за изпълнение на изискването на чл. 28, ал. 2, т. 3 от Закона за нормативните актове.<br>Предложението за публикуване на практическо указание относно получаването на LEI може да бъде реализирано като информационна мярка, ако бъде преценено за целесъобразно, но не е необходимо да бъде нормативно установявано с настоящия проект. |
| | | | | **8. Граждански достъп до информацията**<br>В мотивите заявената цел е *„лесен централизиран достъп на обществеността“*, но проектът не съдържа нито едно изискване, което да я реализира на национално ниво. Информацията ще бъде | Неприети. | **8.** Предложенията са възприети чрез изменение на чл. 12.<br>Предложението излиза извън предмета на проекта, доколкото се отнася до организацията на публичния достъп до данните в националната информационна |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | видима през ЕЕТД, но **не и през самия търговски регистър**, където българските граждани и медии я търсят.<br>**ПРЕДЛОЖЕНИЕ:** Да се предвиди — в наредбата или в указанията към нея — че интернет страницата на търговския регистър осигурява:<br>1. видима връзка към европейската единна точка за достъп;<br>2. безплатен преглед на метаданните по чл. 80а;<br>3. машинен достъп до тях чрез публичен програмен интерфейс,<br>в съответствие с принципите за повторно използване на данни от обществения сектор по **Директива (ЕС) 2019/1024** и Закона за достъп до обществена информация. Мярката е осъществима в рамките на предстоящото надграждане на системата. | | система, а не до изискванията за подаване и предоставяне на информацията към европейската единна точка за достъп.<br>Регламент (ЕС) 2023/2859 създава именно европейска единна точка за достъп като централизирана инфраструктура за публичен достъп до информацията и предвижда чрез нея да бъдат осигурени търсене, достъп и изтегляне на информацията. Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1338 урежда функционалностите на ЕЕТД, включително неговия API, а Регламент за изпълнение (ЕС) 2025/1339 урежда отделно API за обмен на информация между органите за събиране на данни и ЕЕТД.<br>От тези разпоредби не следва задължение за всяка държава членка да създава допълнителен национален API за метаданните, предназначени за ЕЕТД.<br>Създаването на видима връзка от интернет страницата на ТРРЮЛНЦ към ЕЕТД може да бъде реализирано като организационна или техническа мярка, ако бъде преценено за целесъобразно, но не е необходимо да бъде нормативно установявано в настоящата наредба.<br>По същите съображения не е необходимо с настоящия проект да се създава специален режим за безплатен преглед и машинен достъп до метаданните. Тези въпроси се уреждат от приложимата нормативна рамка относно публичния достъп, повторното използване на информацията и функционирането на ЕЕТД |

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| **2.** | **20.08.2026 г чрез деловодната система** | Министерство на иновациите и дигиталната трансформация | ☒ Лицето действа от свое име<br><br>☐ Лицето защитава позиция от името на друго лице/група лица: …. | На основание чл. 7з, ал. 1 от Закона за електронното управление съгласувам представения проект на Наредба за допълнение на Наредба №1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, с предложение и мотиви към него, както следва:<br>Да се създаде нова алинея на чл. 80а (§ 1) от проекта на наредбата със следното примерно съдържание:<br>„Събирането, съхраняването, обработването и предоставянето на информацията по ал. 1 към европейската единна точка за достъп се извършва при спазване на изискванията на Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност.“<br>Мотиви:<br>Предложението е насочено към осигуряване на необходимото ниво на мрежова и информационна сигурност при събирането, съхраняването, обработването и предоставянето на информация към европейската единна точка за достъп (ESAP). Доколкото изпълнението на тези дейности предполага използването на информационни системи и автоматизиран обмен на данни, включително чрез приложно-програмни интерфейси, е необходимо да се осигури прилагането на установените изисквания за защита на поверителността, целостта и наличността на информацията, както и за управление на Ниво на конфиденциалност 1 [TLP-GREEN] 2 рисковете за използваните информационни системи и интерфейси, включително с оглед на възможността информацията да съдържа лични данни. | Неприети. | Проектът на наредба не предвижда създаване на нови правила относно мрежова и информационна сигурност.<br><br>Съгласно чл. 101, ал. 1 от Наредба № 1 от 2007 г. за воденето, съхраняването и достъпа до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, издадена от министъра на правосъдието Агенцията взема подходящи мерки за сигурност в съответствие с общоприети в международната практика стандарти, технически спецификации и препоръки, които осигуряват условия, при които обработваните и предаваните данни да не подлежат на неправомерен или случаен достъп и възпроизвеждане.<br>На това изискване ще бъдат подчинени и новите правила, които се въвеждат с проекта на наредбата. Поради това не е необходимо да се въвеждат нови правила за мрежова и информационна сигурност, които да се отнасят само към новия чл. 80а, предложен в проекта на наредбата. |